

Arbeids- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8019 Dep.
0030 Oslo

Oslo 17.10.2022

Norsk Oversetterforenings høringsinnspill til NOU2022:7 Et forbedret pensjonssystem

Norsk Oversetterforening organiserer skjønnlitterære oversettere i Norge og har rundt 340 medlemmer. Foreningen arbeider for å ivareta kunstnergruppens faglige og økonomiske fellesinteresser, blant annet gjennom å arbeide for gode pensjonsordninger for skjønnlitterære oversettere.

De fleste skjønnlitterære oversettere er tilknyttet arbeidsmarkedet som frilansere, som av SSB defineres på denne måten:

En person som utfører arbeid eller oppdrag for lønn eller annen godtgjørelse uten tjenesteforhold/ansettelsesforhold (ikke ansatt) og uten å være selvstendig næringsdrivende.

I 2020 var det rundt 320 000 personer i Norge som hadde frilansinntekt. SSB anslår at rundt en tredjedel av disse hadde all sin inntekt fra frilanservirksomhet, men bare 4400 personer hadde inntekt over 300 000 kroner. Det finnes frilansere i en rekke næringer; den største enkeltgruppen er fosterforeldre, men også folkevalgte er en viktig frilansergruppe.

Frilansere står i en mellomposisjon mellom ansatte og selvstendig næringsdrivende. Frilansere lever i all hovedsak av eget arbeid, frilansere er ikke bedrifter som kan generere inntekter mens de sover eller er for syke eller gamle til å jobbe. Frilanshonorar utbetales som lønn og med full arbeidsgiveravgift, frilansere får minstefradrag akkurat som arbeidstakere, og de har et bedre sosialt sikkerhetsnett enn selvstendig næringsdrivende ved at de har rett til dagpenger ved ledighet og har 100 % sykepengedekning fra og med 17. dag. Men når det gjelder pensjon, har frilanseren ingen rettigheter utover Folketrygden. For enkelte grupper har man imidlertid anerkjent at det er behov for bedre sikring i alderdommen: Statlige fosterhjem kompenseres for tapt pensjonsinntekt (i motsetning til kommunale fosterhjem), og for folkevalgte på Stortinget finnes det en egen lov om dette: lov om pensjonsordning for stortings- og regjeringsmedlemmer.

Vi noterer oss at ordet «frilanser» er nevnt én gang i NOU2022:7, da i en fotnote.

Vi ønsker å kommentere følgende punkter i NOU2022:7

3.3.2: Opptjening av pensjon og alleårsregelen

Bortfallet av besteårsregelen og overgang til alleårsopptjening rammer frilansere hardt da inntekten kan variere kraftig fra år til år. Dette handler ikke nødvendigvis om at frilanseren jobber mye det ene året og mindre et annet, det kan like gjerne skyldes tidspunktet for utbetaling av honorar for mange måneders arbeid. I punkt 3.3.2 vises det til at uheldige

konsekvenser av innføringen av alleårsopptjening er kompensert for gjennom en «mer sjenerøs ordning for omsorgsopptjening, forbedret pensjonsopptjening for mottakere av dagpenger og innføring av pensjonsopptjening for vernepliktige». Dette hjelper ikke frilanserne. Få frilansere har en årsinntekt som overstiger 7,1 G, men selv om frilanseren skulle tjene over 7,1 G et år, gjerne fordi hen har fått utbetalt honorar for arbeid utført året før, som da gjerne var et magert år, vil frilanseren i dag ikke få uttelling for dette i form av høyere pensjon fra Folketrygden.

4.2.3: Obligatorisk eller frivillig, offentlig eller privat ansvar

Her vises det til at spredning på mer enn én pensjonsordning kan gi redusert samlet risiko sammenlignet med bare én ordning. Men skjønnlitterære oversettere er i praksis utestengt fra alle andre ordninger. Frilansere faller utenom lov om obligatorisk tjenstepensjon, selv etter innføringen av pensjon fra første krone og første dag, og selv om antallet oppdragsgivere gjerne kan telles på én hånd. Heller ikke individuell pensjonssparing er et egnet verktøy for å gi skjønnlitterære oversettere bedre sikring i alderdommen, da den jevne oversetter med en inntekt på under 7,1 G vil tape på å spare i IPS ettersom sparingen reduserer grunnlaget for pensjon fra Folketrygden.

Vi ber om at virkeområdet for lov om tjenstepensjon utvides til å gjelde ikke ansatte lønnstakere – altså frilansere – slik at også denne gruppen kan få pensjon fra første krone og første dag. Dette vil være et godt middel for å kompensere for de uheldige konsekvensene av alleårsopptjening.

Norsk Oversetterforening

Hilde Lyng

Foreningsleder